

Årsrapport 2022

Funktionshinderinspektörer

start.stockholm

Årsrapport 2022

Funktionshinderinspektörer

Dnr: SOF 2022/442

Utgivningsdatum: Februari 2023

Utgivare: Socialförvaltningen Avdelningen för stadsövergripande sociala frågor

Kontaktperson: Lotta Hedstad och Carina Gillgren

Sammanfattning

Funktionshinderinspektörerna har under 2022 genomfört en större kvalitetsgranskning inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning och resultatet redovisades i en rapport i slutet av året. Granskningen avsåg insatserna ledsagning enligt socialtjänstlagen (SoL) och ledsagarservice enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och genomfördes i stadsdelsförvaltningarna Farsta, Hägersten-Älvsjö, Rinkeby-Kista, Skärholmen, Södermalm och Östermalm.

Kvalitetsgranskningen omfattade totalt 118 personer över 18 år som fått ett bifallsbeslut avseende insatsen under 2021 samt en genomgång av verksamheternas samtliga avslag under samma period.

En aktuell DUR-utredning fanns i 87 procent av ärendena. Den enskildes intressen, resurser och eventuella önskemål framgick i 76 utredningar och bidrar till att ge en helhetsbild av den enskildes situation. Granskningen visade att det återkommande saknades en individuell bedömning och motivering till beslutet, oavsett om beslutet var bifall eller avslag på ansökan. Vad som ska räknas som väsentlig, tillräcklig och korrekt dokumentation kan ibland vålla svårigheter i handläggningen men det ska det gå att läsa och förstå hur bedömningen är gjord, motivering samt vilka ställningstaganden som nämnden gjort i den enskildes ärende.

Det behöver säkerställas att det finns ett aktuellt sekretessmedgivande innan kontakt tas med anhöriga eller professionella kontakter i den enskildes ärende. Vidare behövs tydligare anvisningar för att garantera likställighet över staden i hanteringen av anhöriganställningar inom ledsagning och ledsagarservice. Den digitala tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning behöver öka genom exempelvis tillgänglighetsanpassning av beslut och utredningar i verksamhetssystemet Paraplyet. För verksamheternas del behöver det möjliggöras att enkelt kunna ta fram ärendestatistik liksom att verksamhetssystemet underlättar den administrativa delen av handläggningen.

Årets uppföljningar visar att samtliga granskade verksamheter på olika sätt arbetat med granskningsresultaten. Arbete med genomförandeplaner var ett tema som genomgående prioriterats.

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Inledning	5
Granskning under 2022.....	7
Uppföljning av tidigare granskningar.....	9
Analys	12
Trygghet och säkerhet.....	12
Självbestämmande och integritet	13
Tillgänglighet.....	14
Helhetssyn och samordning	14
Kunskapsbaserad verksamhet och effektivitet	15
Slutord	16
Planering 2023	16

Inledning

Stockholms stads funktionshinderinspektörer har uppgiften att utifrån kommunstyrelsens instruktioner granska kvalitet i biståndsbedömda insatser för personer med funktionsnedsättning som handläggs enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Arbetet utgår från lagstiftning, förordningar och föreskrifter liksom stadens riktlinjer inom området. Granskningarna utgår från de kvalitetskriterier som tagits fram av Socialstyrelsen och Sveriges kommuner och regioner (SKR). Uppdraget har ett generellt brukarperspektiv. För att ta del av olika målgruppers angelägna frågor hålls kontinuerlig kontakt med brukarorganisationer. Bevakning av likställigheten över staden samt spridning av goda exempel från de granskade verksamheterna är en viktig del i arbetet. Syftet är att granskningarna ska stimulera och bidra till verksamheternas utvecklings- och kvalitetsarbete. Jämställdhet mellan könen och barnrättsperspektivet ska i möjligaste mån belysas och lyftas fram.

Resultat av genomförd granskning återförs till medarbetare och chefer i dialogform innan granskningsrapport fastställs av socialnämnden. Därefter vidarebefordras rapporten till samtliga stadsdelsnämnder. En årsrapport avges till socialnämnden samt kommunstyrelsen och dess råd för funktionshinderfrågor.

Socialstyrelsen definierar kvalitet i SOSFS 2011:9. Kvalitet innebär att en verksamhet uppfyller de krav och mål som gäller för verksamheten enligt lagar och andra föreskrifter inom hälso- och sjukvård, socialtjänst och stöd och service till vissa funktionshindrade och beslut som har meddelats med stöd av sådana föreskrifter.

I både SoL och LSS finns kvalitetsparagrafer. I 3 kap 3 § SoL framgår:

”Insatser inom socialtjänsten skall vara av god kvalitet. För utförande av uppgifter inom socialtjänsten skall det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. Kvaliteten i verksamheten skall systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras.”

Av 6 § LSS framgår:

”Verksamheten enligt denna lag skall vara av god kvalitet och bedrivas i samarbete med andra berörda samhällsorgan och

myndigheter. Verksamheten skall vara grundad på respekt för den enskildes självbestämmanderätt och integritet. Den enskilde skall i största möjliga utsträckning ges inflytande och medbestämmande över insatser som ges. Kvaliteten i verksamheten skall systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. För verksamheten enligt denna lag skall det finnas den personal som behövs för att ett gott stöd och en god service och omvårdnad skall kunna ges.”

Socialtjänsten styrs av lagstiftning och nationella styrdokument. God kvalitet inom socialtjänsten kräver en samsyn och för att uppnå det är definitioner nödvändiga. Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Regioner har arbetat fram definitioner på sex kvalitetsområden utifrån lagstiftningens kvalitetsparagrafer:

- **Trygghet och säkerhet**
Trygghet och säkerhet innebär att stöd och insatser utförs enligt gällande regelverk. De är förutsägbara och det finns möjlighet till insyn. Risk för kränkning, försummelse, fysisk eller psykisk skada förhindras genom förebyggande arbete.
- **Självbestämmande och integritet**
Självbestämmande och integritet innebär att den enskilde är delaktig, har inflytande och ges möjlighet till egna val.
- **Tillgänglighet**
Tillgänglighet innebär att det är lätt att få kontakt med socialtjänsten och vid behov få del av stöd och insatser inom rimlig tid. Information och kommunikation är begriplig och anpassad efter olika gruppers och individers behov. Kommunikationen mellan den enskilde och professionen präglas av ömsesidighet och dialog.
- **Helhetssyn och samordning**
Helhetssyn utgår från den enskildes samlade livssituation. Då den enskilde har behov av stöd och insatser som bedrivs inom olika verksamheter eller av olika utförare och professioner är dessa samordnade. Det finns en tydlig ansvarsfördelning och stöd och insatser präglas av kontinuitet.
- **Kunskapsbaserad verksamhet**
Kunskapsbaserad verksamhet innebär att tjänsterna utförs i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Den enskildes egna erfarenheter tas till vara.
- **Effektivitet**
Effektivitet innebär att resurserna utnyttjas på bästa sätt för att uppnå uppsatta mål för verksamheten.

Granskning under 2022

Under 2022 har funktionshinderinspektörerna genomfört en större kvalitetsgranskning inom verksamhetsområde funktionsnedsättning. Granskningen har redovisats i rapporten Ledsagning enligt SoL och ledsagarservice enligt LSS - En kvalitetsgranskning i stadsdelsförvaltningarna Farsta, Hägersten-Älvsjö, Rinkeby-Kista, Skärholmen, Södermalm och Östermalm (dnr 3.4.2-637/2021).

Granskningen omfattar bifallsbeslut avseende insatsen ledsagning enligt SoL och ledsagarservice enligt LSS beslutade under 2021 för personer från 18 år och uppåt. Totalt granskades 118 ärenden, 20 ärenden per stadsdelsförvaltning förutom Östermalm där totalt 18 ärenden granskades då antalet aktuella ärenden understeg urvalskriterierna. Urvalet omfattade tio kvinnor och tio män, tio personer med bifallsbeslut enligt SoL och tio personer med bifallsbeslut enligt LSS. För Östermalms del var det totalt åtta kvinnor och tio män, åtta personer med beslut enligt SoL och tio personer med beslut enligt LSS. Fokus för granskningen var handlägningsprocessen utifrån ansökan, utredning, beslut, beställning, genomförandeplan, journalanteckningar samt uppföljning under 2021.

En genomgång av verksamheternas samtliga avslag och delavslag under samma period ingick också i granskningen, totalt granskades 104 avslagsbeslut i verksamheterna, 18 avslag och 86 delavslag (det vill säga att personen har fått ett bifallsbeslut och ett avslagsbeslut på en del av den sökta insatsen). Verksamheterna tog inför granskningen fram samtliga aktuella ärenden för granskning och granskningen genomfördes i sin helhet i digital akt i stadens verksamhetssystem Paraplyet.

En aktuell DUR-utredning fanns som underlag till beslut i 87 procent av de 118 ärendena. DUR står för Dokumentation, Utvärdering och Resultat och är det utredningsmaterial som används i Stockholms stad vid ansökan om insatser enligt SoL och LSS inom verksamhetsområdet. I 15 ärenden saknades en aktuell DUR-utredning varav sju var i Östermalm. I Farsta och Rinkeby-Kista fanns en aktuell DUR-utredning i samtliga granskade ärenden. Av totalt 103 aktuella DUR-utredningar framgick den enskildes intressen, resurser och eventuella önskemål i 76 utredningar vilket motsvarar 74 procent. Granskningen visade att det återkommande saknades en individuell bedömning och motivering till beslutet, oavsett om beslutet var bifall eller avslag på ansökan.

Utredningarna i Farsta och Södermalm var överlag välskrivna och det gick i stor utsträckning att följa och förstå nämndens resonemang i bedömning och motivering som lett fram till både beslut om insats och tidsomfattning av densamma.

Tio personer i granskningen bodde helt eller delvis med minderåriga barn i hushållet. I de flesta ärendena fanns en beskrivning av barnets eller barnens situation tillsammans med en barnkonsekvensanalys. Cirka 60 procent av personerna i granskningen var sammanboende med make/maka/sambo eller med syskon, vuxna barn eller andra släktingar. I få ärenden fanns det dokumenterat att information om anhörigstöd getts eller att ett anhörigperspektiv ingått i bedömning och motivering till beslut om insats.

Totalt fattades 522 beslut om ledsagning och ledsagarservice i de sex granskade verksamheterna under 2021. Av dessa avsåg 504 beslut bifall på ansökan och totalt 18 beslut var avslag i sin helhet på ansökan. Förekomsten av avslag och delvis avslag varierar mellan verksamheterna. Hälften av avslagen, nio personer, var i Skärholmen. Av de som fått bifall på ansökan fick 17 procent, 86 personer, även ett delvis avslag på ansökan. Östermalm hade inga avslag eller delvis avslag under året. Rinkeby-Kista, Södermalm och Skärholmen hade flest delvisa avslag, 26, 25 respektive 22 procent vardera. Farsta och Hägersten-Älvsjö hade sju respektive tio procent delvisa avslag under perioden. Av det totala antalet personer som fått delvis avslag på ansökan var den genomsnittliga beviljade tiden avseende bifallsbeslutet 12 timmar per månad för insats enligt SoL och 15 timmar för insats enligt LSS.

Vidare visade granskningen att det fanns en variation i hur informativ och tydligt skriven beställningen till utförare var gällande uppdrag, syfte och mål med insatsen. I drygt hälften av beställningarna var uppdraget till utföraren mer eller mindre specificerat och i resterande del framgick endast att uppdraget var ledsagning alternativt ledsagning till fritidsaktiviteter. En aktuell genomförandeplan saknades i cirka 30 procent av ärendena. Flera utförare hade upprättat kvalitativa genomförandeplaner som kan användas som underlag vid uppföljning av insatsen. Det var vanligt att genomförandeplanernas innehåll inte överensstämde med beställningen. Vad som ska göras, syfte och mål med insatsen hade många gånger ändrats helt eller delvis av utföraren vid upprättandet av planen.

Att säkerställa aktuellt beslut om omkostnadsersättning i alla ärenden där det är aktuellt är ett område att fortsatt bevaka för verksamheterna. Påminnelser eller en meddelandefunktion saknas i Paraplysystemet vilket gör att handläggare lätt kan missa det administrativa steget. Det behöver säkerställas att det finns en rutin att ge information om möjligheten till omkostnadsersättning samt att framtagna rutiner för registrering i den enskildes personakt följs.

Granskningen visade att det kan ta månader innan utförare kontaktar handläggaren om insatsen inte utförs enligt beställning. Det i kombination med att aktuella och informativa genomförandeplaner saknas i många ärenden gör att ansvarig handläggare inte alltid vet vem som utför insatsen. Om det är en externt rekryterad ledsagare eller en anhörig som utför insatsen bör vara information som kommer handläggare tillhanda i samband med uppföljning, om det inte redan skett genom att informationen framgår i genomförandeplanen. Utförare av insatsen har att följa stadens avtalsskrivning om att tillfråga handläggare innan anhörig anställs för utförandet.

Uppföljning av tidigare granskningar

Funktionshinderinspektörerna genomför en uppföljning i berörd verksamhet cirka sex månader efter genomförd granskning. Uppföljningen ger tillfälle till utvärdering och reflektion för såväl berörd verksamhet som för inspektörerna. I denna årsrapport redovisas de uppföljningar som genomförts under 2022 som avser granskningar genomförda under 2021. De kvalitetsgranskningar som följts upp är Sysselsättning inom socialpsykiatri (dnr 3.4.2-804/2020) och Daglig verksamhet enligt LSS (dnr 3.4.2-11/2021). Uppföljningarna har gjorts genom att inhämta skriftliga underlag från respektive verksamhet.

Kvalitetsgranskningen avseende sysselsättning inom socialpsykiatri genomfördes våren 2021 och omfattade stadsdelsförvaltningarna Farsta, Norrmalm, Skärholmen och Östermalm.

Uppföljningen visade att verksamheterna fokuserat på genomförandeplaner. Farsta har upprättat en handlingsplan kring dokumentation och uppföljning och i enhetens verksamhetsplan har aktiviteter tagits fram för utvecklingsområdena genomförandeplaner och uppföljning. Varje månad görs en genomgång med varje

enskild handläggare gällande dokumentation i DUR-utredning, journalanteckningar och beställning för att säkerställa att dokumentationen är uppdaterad och aktuell. Enheten har avsatt särskilda dagar för administration där fokus lagts på att uppdaterade skriftliga sekretessmedgivanden samt uppgifter i beskrivningsrutan finns i Paraplyet. Farsta beskriver vidare att de utifrån granskningsresultaten har haft fler diskussioner kring när sysselsättning är rätt insats för den enskilde och att de har ett mer flexibelt tänk kring insatsen då det kan ses som första steg till arbete. För de personer som uttryckt ett behov av att göra något på dagarna har enheten tydliggjort i beställning till utförarna att de ska arbeta mer motiverande. Ett pågående utvecklingsarbete bedrivs kring att dokumentera uppföljningar och att vid kontakter med utförare mäta måluppfyllelse för insatsen. Farsta har även tagit fram en rutin för att barnkonsekvensanalyser ska uppdateras vid varje uppföljning av insats.

Norrmalm har fokuserat på att det i genomförandeplanerna ska framgå syfte och mål med insatsen samt att en långsiktig planering ska finnas dokumenterad. Extern samverkan med Försäkringskassan har också uppmärksammat. I både Norrmalm och Farsta finns en rutin att ställa FREDA-frågor¹ årligen i alla ärenden.

Östermalm har förtydligat handlägningsrutinen med att handläggare ska kontrollera att genomförandeplanen stämmer överens med beställningen. Socialpsykiatri och vuxenenheten har sedan tidigare varit gemensamt organiserade i Östermalm. Under 2022 har verksamhetsområdet funktionsnedsättning tillkommit inom enheten. I verksamheten har de sett att vinster med omorganiseringen har skett genom ett mer flexibelt sätt att tänka kring insatser för enskilda personer.

Även Skärholmen har genomfört en omorganisering. Från att socialpsykiatri varit gemensamt organiserad med vuxenenheten har verksamhetsområdet flyttats över till enheten för funktionsnedsättning. Sedan granskningen genomfördes har det varit stor personalomsättning inom socialpsykiatri där både biträdande enhetschef och ett antal handläggare slutat sina anställningar.

Kvalitetsgranskningen avseende daglig verksamhet enligt LSS omfattade stadsdelsförvaltningarna Bromma, Kungsholmen, Hässelby-Vällingby och Skarpnäck.

¹ FREDA är en standardiserad bedömningsmetod för socialtjänstens arbete med våld i nära relationer.

Samtliga fyra verksamheterna har uppmärksammat genomförandeplaner som ett prioriterat utvecklingsområde. Bromma har haft ett förbättrat arbete med genomförandeplaner i verksamhetsplanen för 2022. Enheten har även arbetat med stickprovskontroller för att säkerställa uppdaterad och löpande journalföring i ärendena.

Hässelby-Vällingby har arbetat mer aktivt med personer som beviljats daglig verksamhet och där det finns potential att komma ut i någon form av anställning. Arbetet har inneburit tydligare beställningar med konkreta mål som den enskilde själv varit med och formulerat kopplat till insatsen. Samarbetet med utförare har förstärkts genom att säkerställa att personer som står närmare arbetsmarknaden befinner sig i en daglig verksamhet som passar deras behov.

Kungsholmen har bland annat utgått från granskningen när de planerade årets teman för metodmöten. Ett tema har varit att se över och ta bort gammal, inaktuell information i utredningar och att inte tillföra mer information i utredningen än vad som behövs. Ett annat tema har varit beställningar och att säkerställa att de är aktuella och relevanta för att utförare ska kunna upprätta kvalitativa genomförandeplaner. Ett ytterligare fokus har varit att tydligare dokumentera i personakten vad som görs, som att ställa FREDA-frågor och vilken information som getts till den enskilde.

Skarpnäck har identifierat ett behov av att skapa en systematik i att det dels ska finnas en genomförandeplan i varje ärende och dels att genomförandeplanen följs utifrån både rättssäkerhet för den enskilde och som ett verktyg vid uppföljning. Metodmöten har använts för att bland annat fokusera på dokumentation av sekretessmedgivanden och samtycken, information från uppföljningar och hanteringen av samordnade individuella planer (SIP). Handläggare som tidigare saknat har fått utbildning i FREDA-verktygen och interna informationsträffar kring våld i nära relation har genomförts. En genomgång av materialet för våld i nära relation har lagts till i introduktionsrutinerna för nyanställda. Granskningen visade tydligt att anhörigstöd saknades och det har lett till att konsulentstöd till anhöriga för målgruppen nu finns.

Analys

I avsnittet följer en sammanfattande analys av årets granskningsresultat utifrån kvalitetsområdena trygghet och säkerhet, självbestämmande och integritet, tillgänglighet, helhetssyn och samordning samt kunskapsbaserad verksamhet och effektivitet som redovisas under gemensam rubrik. Vissa teman går in i varandra och de är redovisade under det kvalitetsområde där temat bäst passar in.

Trygghet och säkerhet

Dokumentationen vid handläggning inom socialtjänsten ska vara väsentlig, tillräcklig och korrekt. Det handlar dels om att en aktuell DUR-utredning ska finnas som underlag till beslut om insats och dels om att utredningen ska vara uppdaterad och innehålla nödvändig information. Vad som ska räknas som väsentlig, tillräcklig och korrekt dokumentation kan ibland vålla svårigheter i handläggningen, vilket både dialog vid återkoppling av granskningsresultat och uppföljning av några av verksamheterna visar. Uppgifter om den enskildes intressen, resurser och eventuella önskemål ger en helhetsbild av den enskildes situation och det ska framgå om den enskilde inte velat svara på vissa frågor i utredningsmaterialet. Oavsett om beslutet är ett bifall eller avslag ska det gå att läsa och förstå hur bedömningen är gjord, motivering samt vilka ställningstaganden som nämnden gjort i den enskildes ärende. Det är positivt att flera av verksamheterna avsätter tid och lägger ett särskilt fokus på innehåll i utredningar då dokumentation inom socialtjänsten kan betraktas som ett nödvändigt och ständigt aktuellt utvecklingsområde.

Att upprätta en genomförandeplan för beslutad insats är inte ett självändamål utan genomförandeplanen utgör ett verktyg för att utförarens arbete planeras och bedrivs målinriktat samt att det systematiskt kan följas upp. Det är välkommet att arbetet med genomförandeplaner prioriterats i beställarverksamheterna som följts upp under året. Att säkerställa aktuella och informativa beställningar som grund för att upprätta genomförandeplanen och att kontrollera att planen upprättas stärker rättssäkerheten för den enskilde.

Granskningen av ledsagning och ledsagarservice visar en stor variation i både förekomst av och innehåll i upprättade genomförandeplaner. Utförare behöver, oavsett insats, säkerställa att det finns kompetens i verksamheterna för att upprätta

genomförandeplaner som når grundläggande kvalitetskrav både utifrån stadens anvisningar och allmänna råd och föreskrifter.

Självbestämmande och integritet

Det uppmärksammas återkommande i funktionshinderinspektörernas granskningar att kontakter tas med anhöriga och det professionella nätverket trots att uppgifter om sekretessmedgivande och samtycke till kontakt saknas i Paraplyet. Otydliga rutiner och bristande hantering kan göra det extra sårbart vid handläggabyte eller frånvaro. Att informationen är lättillgängligt dokumenterad i beskrivningsrutan i Paraplyet underlättar arbetet och minskar risken för att kontakter utan godkännande tas. Uppföljningarna visar att bland annat Farsta ägnat särskilt fokus på genomgång och uppdatering av uppgifterna i beskrivningsrutan.

Inspektörerna anser att det är en relevant information att det framgår i personakten vem som utför en beviljad ledsagningsinsats. I samband med en systematisk uppföljning av beviljad insats är det ofrånkomligt att ställa frågor om innehåll i insatsen, vilka aktiviteter som gjorts, när och av vem. Att inte ställa frågor om vad som utförts utifrån den enskildes integritet riskerar att påverka rättssäkerheten negativt. Granskningen av ledsagning och ledsagarservice visar att det förekommer att anhöriga anställts för att utföra insatsen utan att handläggare fått frågan från utförare vilket utgör ett krav i avtalen med staden. Det utgör i sig en anledning till att handläggare behöver ställa frågan om vem som utför insatsen. Vidare finns en risk att syftet ökad självständighet och delaktighet i samhällslivet motverkas om insatsen utförs av en anhörig eller en person som den enskilde bor med.

Granskningen av ledsagning och ledsagarservice visar att tydligare anvisningar behövs för att garantera likställighet över staden i hanteringen av anhöriganställningar då det idag är för stora skillnader mellan verksamheterna. Det kan innebära en risk för den enskilde att inte få sina behov tillgodosedda när anhöriga utför insatsen och särskilt om samma person dessutom företräder och för den enskildes talan. Individuella bedömningar behöver göras i varje ärende.

Dokumentation om att frågor om våld ställts saknas återkommande i personakten även när verksamheterna har en rutin för att det ska ställas frågor vid varje uppföljning. Arbetet med att säkerställa att våldsutsatta (och våldsutövare) uppmärksammas behöver fortsätta och uppföljningarna visar att flera av verksamheterna nu har rutiner

för att årligen ställa FREDA-frågor. Det borgar för att framtida granskningar kommer visa en ökad dokumentation och följsamhet till framtagna rutiner.

Tillgänglighet

Granskning och uppföljning visar att verksamheterna kommit olika långt i utvecklingsarbetet utifrån stadens program för stöd till anhöriga. Skärholmen saknar allttjämt anhörigkonsulent för målgruppen under 65 år. Skarpnäck har under 2022 fått tillgång till anhörigkonsulent för målgruppen vilket är en följd av att det uppmärksammas i tidigare granskning. Oavsett tillgång till anhörigkonsulent behöver det säkerställas att den enskilde och anhöriga får återkommande information om vilket stöd till anhöriga som finns att tillgå genom kommunen.

Det finns ett stort behov av att öka den digitala tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. Tillgänglighetsanpassning av beslut och utredningar i Paraplyet behövs liksom en digital tjänst för att genom bank-ID eller annan digital legitimation kunna ta del av dokument, skicka in och godkänna handlingar.

Helhetssyn och samordning

Inspektörerna har i flera granskningar de senaste åren uppmärksammat avsaknaden av långsiktiga planeringar för den enskilde. Det handlar om att det behöver finnas ett helhetsperspektiv när flera insatser beviljas eller när stöd ges från flera av socialtjänstens verksamhetsområden liksom en samordning med externa samarbetspartners. Många gånger är utgångspunkten att insatser ska leda framåt och mot en ökad självständighet men det kan vara ett minst lika viktigt mål för många personer att bibehålla nuvarande funktionsnivå. Det är av stor vikt att det finns en planering som syftar åt samma håll, exempelvis för personer som beviljas sysselsättning och samtidigt har ekonomiskt bistånd. Stora vinster finns för den enskilde att intern såväl som extern samverkan och samarbete prioriteras i stadsdelsförvaltningarna.

Granskningen av ledsagning visade att det genomgående saknades en beskrivning i ärenden där den enskilde haft insatsen sedan tidigare och som vid nyprövning beviljades mindre tid för samma innehåll. Det är önskvärt att någon form av analys görs av vad en minskad insats får för konsekvenser för den enskilde. Om en långsiktig planering finns i varje ärende bör det vid förändring av beviljade insatser också ingå att det redogörs för hur den långsiktiga planeringen förändras samt vad som istället kan behöva läggas till för att långsiktiga mål ska nås i det enskilda ärendet. Långsiktiga

planeringar kan med fördel inkludera både ett anhörigperspektiv och ett barnrättsperspektiv där det är aktuellt.

Kunskapsbaserad verksamhet och effektivitet

En del i granskningen av ledsagning och ledsagarservice var en genomgång av verksamheternas samtliga avslagsbeslut under 2021. Verksamheterna tog själva fram de ärenden där avslag fattats på ansökan om insats. Statistik går inte att ta fram från Paraplyet på annat sätt än att manuell räkning av unika ärenden måste göras. Få personer hade fått avslag i sin helhet på ansökan och desto fler hade fått ett delvis avslag utöver ett bifall på en del av den sökta insatsen. Det finns en inneboende svaghet i att endast räkna antalet avslagsbeslut om någon djupare analys av vad personer ansöker om i fråga om tidsomfattning och aktiviteter samt vad personen beviljas utöver ska kunna göras. Även vid en genomgång av bedömningar och motiveringar i DUR-utredningen är det många gånger svårt att följa den röda tråden från ansökan, genom utredning, bedömning och beslut. Det ska gå att läsa och förstå av socialtjänstens dokumentation hur bedömningen är gjord inklusive vilka ställningstaganden som nämnden har gjort i den enskildes ärende. Att verksamheterna enkelt ska kunna ta fram ärendestatistik och att verksamhetssystemet underlättar den administrativa delen av arbetet är något som genomgående saknas och efterfrågas i verksamheterna.

Mål 10 i Agenda 2030 betonar betydelsen av att arbeta för ett jämlikt samhälle. Det bygger på principen om allas lika rättigheter och möjligheter att få bli inkluderade i samhället oberoende av kön, etnicitet, religion, funktionsnedsättning, ålder och annan ställning. I ett jämlikt samhälle ges alla människor möjlighet till delaktighet i samhället.

Att öka användandet av metoder som fungerar behövs inom både myndighetsutövning och utförarverksamheter för att ge ett stöd till de personer som har en önskan att närma sig arbetsmarknaden. Uppföljningen av granskningen av sysselsättning inom socialpsykiatri visar att det finns ett fortsatt behov av att tydliggöra i riktlinjer och anvisningar kring bedömning av vilka personer och målgrupper som ska ha rätt till insatsen och vilka metoder och arbetssätt som ska tillhandahållas av både kommunala och privata utförare.

Återhämtningsinriktade arbetssätt för personer med psykisk ohälsa behöver få ett ökat utrymme i alla stadens verksamheter som möter målgruppen. Det ska inte vara skillnader i staden kring

bedömningar av rätten till insats och innehåll i beviljade insatser oavsett vilken insats eller vilket verksamhetsområde det handlar om.

Slutord

Arbetet med likställighet i staden behöver oupphörligen hållas aktivt. Socialförvaltningens samordnande roll som omfattar utbildningar och kompetenssatsningar är viktig. Det är angeläget att samtliga verksamheter deltar i befintliga utbildningar och nätverk. Det finns sannolikt vinster med att ytterligare förstärka samarbeten och lärande utbyten mellan stadsdelsförvaltningarna.

Planering 2023

Under 2023 granskar funktionshinderinspektörerna handläggning av insatsen boendestöd enligt socialtjänstlagen. Under våren sker granskningen inom verksamhetsområde socialpsykiatri och under hösten inom verksamhetsområde funktionsnedsättning. Fyra stadsdelsförvaltningar planeras att ingå i respektive granskning. I varje verksamhet kommer ett urval av ärenden att granskas med fokus på bland annat bedömning och innehåll i insatsen samt individens önskemål och möjlighet att komma till tals. Aktiviteter som ingår i insatsen kommer att belysas kopplat till beviljad tid och uppdrag till utföraren inklusive delmål och mål med insatsen. Hur uppföljning av insatsen dokumenteras kommer ingå i granskningen liksom förekomst av genomförandeplan.